

16.04.2019

Навіщо Україні космос? Інтерв'ю з членом-кореспондентом НАН України Олегом Федоровим

У № 14 (від 13–19 квітня 2019 р.) інформаційно-аналітичного тижневика «Дзеркало тижня. Україна» було опубліковано інтерв'ю з директором Інституту космічних досліджень НАН України та ДКА України членом-кореспондентом НАН України О. Федоровим, який упевнений, що нашій державі потрібна нова парадигма сучасної космічної діяльності ([Національна академія наук України](#)).

О. Федоров відзначає, що за останні роки галузь космонавтики зазнала значних змін у зв'язку з її впливом на науковий та технічний рівень і, зрештою, на конкурентоспроможність економіки: «Аналітики говорять про зміну парадигми сучасної космічної діяльності, яка передбачає перехід від стратегічної гонитви в ім'я лідерства до пріоритету сталого розвитку та орієнтації на споживача. Ефективність космічних програм оцінюється не кількістю пусків, а відповідями на запитання: наскільки зросте безпека країни і регіону, який виграш від прогнозу катастроф або оцінки лих, як поліпшити конкретні управлінські рішення? Тому теза про те, що країна є «космічною», сьогодні потребує іншої аргументації, ніж двадцять років тому».

Науковець окреслює невтішні перспективи вітчизняних космічних досліджень: проект закону про космічну діяльність та загальнодержавна космічна програма на період 2018–2023 рр. досі не прийнято, у бюджеті на поточний рік коштів на космічні дослідження не передбачено. «Треба сказати, що загальнодержавні (національні) космічні програми (всього в Україні виконувалося п'ять таких програм) завжди переживали фінансовий голод, – виділене фінансування становило приблизно 30 %. Тому й виконувалися не в повному обсязі. Так, на останню з таких програм (на період 2013–2017 рр.) було виділено, фактично, 347 млн грн із передбачених 1109 млн грн. І, очевидно, проблема не тільки в тому, що «державі не потрібен космос», що в бюджеті мало грошей, а й у чомусь іншому. Зараз космічна програма – це набір, або список, замовлень директорів підприємств у відповідному оформленні. Уряд розуміє, що на космічну галузь потрібні гроші, але хоче знати, на що конкретно і яким буде результат. Потрібна стратегія – що ми матимемо в космічній галузі через три роки, через п'ять, десять».

О. Федоров наголошує на необхідності визначитися вітчизняним науковцям із траєкторію розвитку космічної діяльності, окреслюючи два можливі сценарії: розвивати галузь за рахунок власних зусиль і можливостей чи активніше включатись у міжнародну співпрацю, міжнародні космічні проекти. На це в подальшому спиратиметься місія України в космосі.

Робоча група вчених і спеціалістів під егідою Української асоціації високотехнологічних підприємств і організацій «Космос» наразі готує проект документу щодо розвитку космічної діяльності. Основне завдання цієї робочої групи – ґрунтовно проаналізувати наявні й перспективні напрями

космічної діяльності України та відповідні рекомендації експертів. До асоціації ввійшли академіки В. Горбулін, Я. Яцків, гендиректор ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» О. Дегтярев та інші відомі в космічних колах люди.

Повний текст інтерв'ю – за посиланням: <https://bit.ly/2VkmXDD>.